

Gemeente Amsterdam
Dienst Onderzoek en Statistiek

De staat van de aandachtswijken

Amsterdam

Project 7181

In opdracht van Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling en Dienst Wonen

Lieselotte Bicknese

Jeroen Slot

Weesperstraat 79
1018 VN Amsterdam
Telefoon 020 527 9424
l.bicknese@os.amsterdam.nl

Postbus 658
1000 AR Amsterdam
Fax 020 527 9595
www.os.amsterdam.nl

Amsterdam, oktober 2007

Inhoud

Inleiding	5
1 Aandachtswijken	7
2 De Staat van de Buurt	9
2.1 Leefsituatie omhoog in minst gewaardeerde woonmilieus	9
2.2 Bevolking, woningmarkt en woonmilieus: probleemcumulatie in aandachtsgebieden	10
2.3 Gezondheid: inwoners overgangsmilieu minder vaak gezond	15
2.4 Onderwijs: veel voortijdige schoolverlaters in aandachtsgebieden	18
2.5 Economie: aandachtswijken hebben vooral woonfunctie	20
2.6 Werkloosheid het hoogst in de Kolenkit	20
2.7 Welvaart: hoog aandeel minimajongeren in aandachtswijken	21
2.8 Sociale cohesie in meeste aandachtswijken laag	22
2.9 Participatie in cultuur en sport ver onder gemiddelde	24
2.10 Participatie in politiek: opkomst laag in meeste aandachtswijken	25
2.11 Veiligheid in veel aandachtswijken gemiddeld	26
3 Stoplichtrapportage	28
3.1 Participatie naar stadsdeel	28
3.2 Participatie naar woonmilieu	29

Inleiding

Minister Vogelaar heeft vijf wijken in Amsterdam geselecteerd, waarin zij de komende 8 tot 10 jaar extra wil investeren om de transformatie van aandachtswijk naar krachtwijk te ondersteunen: Amsterdam Noord; Amsterdam Oost, Bijlmer, Nieuw West en Bos en Lommer. Amsterdam heeft in het rapport *Krachtige mensen, Krachtige buurten, fundament voor de Amsterdamse wijkaanpak* gekozen om de focus van de wijkaanpak te richten op de onderstaande 17 buurten. In de tabel staat ook vermeld uit welke 18 buurtcombinaties deze buurten bestaan.

Buurtcombinatie die deel uitmaken van de Amsterdamse Wijkaanpak

Stadsdeel	De buurt van de wijkaanpak	Buurtcombinatie	Nummer BC
Zeeburg	Indische Buurt	Indische Buurt West	G31
Bos en Lommer	Oud Bos en Lommer	Landlust	H37
		Erasmuspark	H38
		Kolenkit	De Kolenkit
De Baarsjes	De Baarsjes	De Krommert	J40
		Van Galenbuurt	J41
		Hoofdweg e.o.	J42
		Volewijk	N60
Amsterdam-Noord	Oud Noord	IJplein/Vogelbuurt	N61
	IJplein	Nieuwendam-Noord	N68
	Nieuwendam-Noord	Banne Buiksloot	N70
	De Banne	Slotermeer-Noordoost	P76
Geuzenveld-Slotermeer	Slotermeer-Noordoost	Slotermeer-Zuidwest	P77
	Slotermeer-Zuidwest	Geuzenveld	P78
	Geuzenveld	Osdorp-Midden	Q82
Osdorp	Osdorp-Midden	Osdorp-Midden	Q82
Slotervaart	Overtoomse Veld	Overtoomse Veld	R86
Zuidoost	Bijlmer E-buur	Bijlmer Oost (E,G,K)	T94
	Bijlmer G-buur		
	Bijlmer K-buur		
Oost-Watergraafsmeer	Transvaalbuurt	Transvaalbuurt	U30

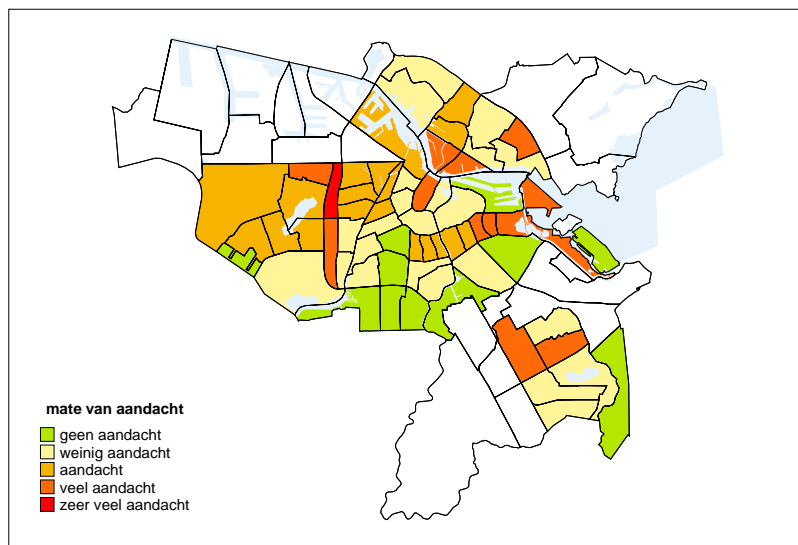
De stadsdelen hebben voor de genoemde buurten een eerste analyse van de opgave voor de wijkaanpak op buurtniveau gemaakt. Op verzoek van de stadsdelen is de Dienst Onderzoek en Statistiek, O+S, gevraagd een verdieping van de huidige analyses te maken. Deze rapportage beschrijft aan de hand van statistieken en enquêteresultaten de stand van alle aandachtswijken in Amsterdam.

In de meeste gevallen wordt de analyse op buurtcombinatieniveau uitgevoerd. Waar mogelijk wordt gekeken naar een kleiner schaalniveau. De verschillende buurten worden meer gedetailleerd beschreven in negen separate rapportages, waarin per stadsdeel wordt ingegaan op de kenmerken van de aandachtswijken.

1 Aandachtswijken

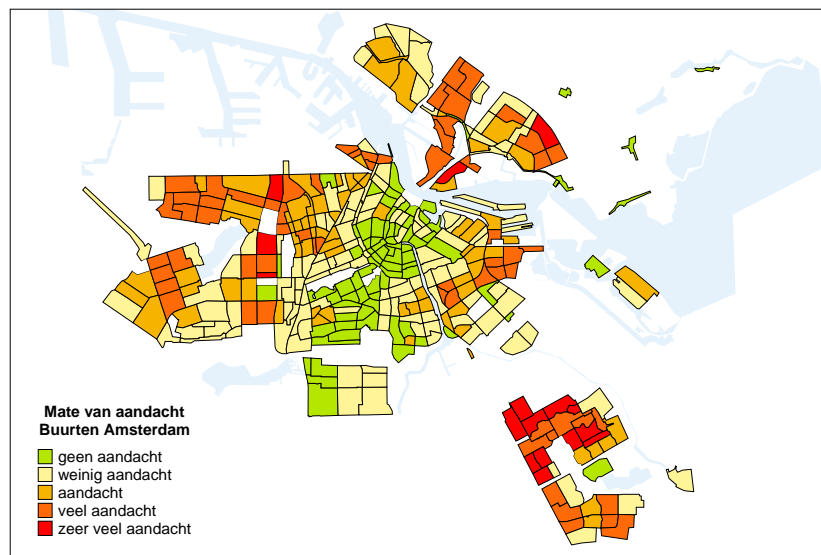
Wanneer de indicatoren van VROMⁱ benaderd worden met behulp van Amsterdamse informatiebronnen komt postcodegebied 1061, de Kolenkitbuurt, als grootste probleemgebied naar voren.

Aandachtswijken Amsterdam-Noord op basis benadering VROM-indicatoren, postcodegebieden, 2007

Op grond van een aantal statistische indicatoren voor sociale problematiekⁱⁱ verdienen met name de volgende buurten extra aandacht: Kolenkitbuurt-Noord in Bos en Lommer, Vogelbuurt-Zuid en Markengouw-Midden in Amsterdam-Noord, de Jongkindbuurt in Slotervaart en een groot aantal buurten in Bijlmer Centrum en Oost.

Aandachtswijken Amsterdam-Noord op basis van sociale problematiek, naar buurt, 2007

De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

In het kader van GSB III zijn in Amsterdam 17 probleemcumulatiegebieden aangewezen.ⁱⁱⁱ Met uitzondering van Bijlmer Centrum, Holendrecht/Reigersbos en de Dapperbuurt zijn deze opgenomen in het fundament voor de Amsterdamse wijkaanpak.

In de onderstaande tabel staan de wijken genoemd die zijn opgenomen in het fundament voor de Amsterdamse wijkaanpak en de wijken die op basis van de VROM-indicatoren, enkele indicatoren voor sociale problematiek en de analyse in het kader van GSB III naar voren komen als aandachtsgebied. Drie buurtcombinaties die in minimaal twee analyses als aandachtswijk naar voren komen zijn niet in het fundament opgenomen: Indische Buurt Oost, Bijlmer Centrum, Holendrecht/Reigersbos en de Dapperbuurt. Omgekeerd zijn er ook enkele buurten in het fundament opgenomen die in maximaal één van de analyse als aandachtswijk worden aangewezen. Het gaat om Oud Bos en Lommer (Landlust en Erasmuspark), De Baarsjes (De Krommert, Van Galenbuurt, Hoofdweg e.o.) en de Transvaalbuurt.

Aandachtswijken Amsterdam op basis van het fundament voor de wijkaanpak, de benadering van de VROM-analyse, sociale problematiek en GSB III

Buurtcombinatie	Fundament	Benadering		GSB III
		VROM-indicatoren	Sociale indicatoren	
Indische Buurt West	X	X	X	X
Indische Buurt Oost		X	X	
Landlust	X			X
Erasmuspark	X			
De Kolenkit	X	X	X	X
De Krommert	X			
Van Galenbuurt	X			
Hoofdweg e.o.	X			
Volewijk	X	X	X	X
IJplein/Vogelbuurt	X	X	X	X
Nieuwendam-Noord	X	X	X	X
Banne Buiksloot	X		X	X
Slotermeer-Noordoost	X	X	X	X
Slotermeer-Zuidwest	X		X	X
Geuzenveld	X		X	X
Osdorp-Oost	X*		Wildemanbuurt	X
Osdorp-Midden	X		X	X
Overtoomse Veld	X	X	X	X
Bijlmer Oost (E,G,K)	X	X	X	X
Bijlmer Centrum		X	X	X
Holendrecht/Reigersbos			X	X
Transvaalbuurt	X		Transvaalbuurt West	
Dapperbuurt		X	Polderweggebied	X
Burgwallen Oude Zijde		X		
Spaarndammer en Zeeheldenbuurt			X	

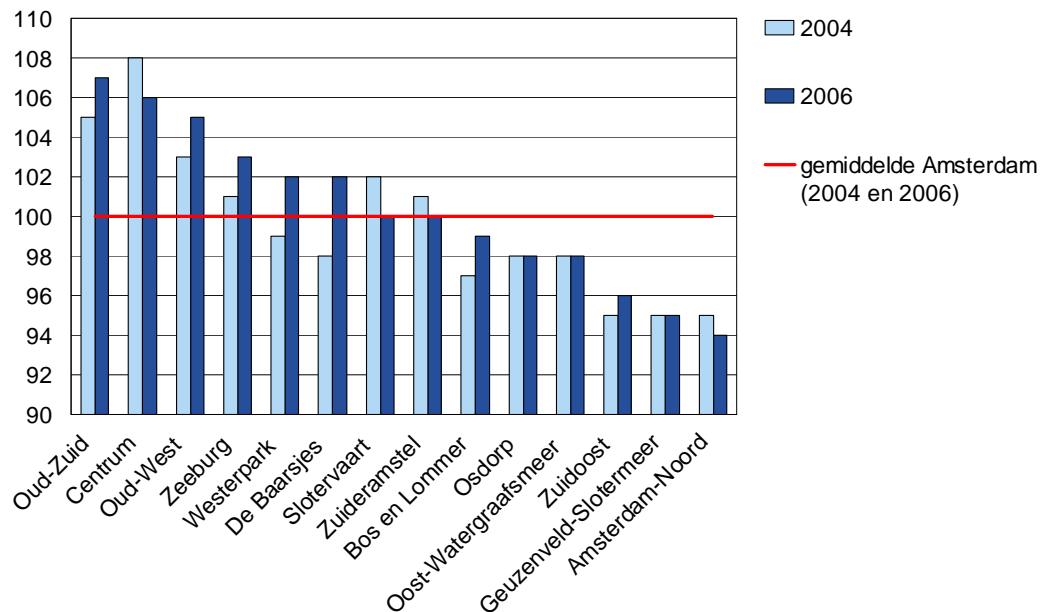
* De Wildemanbuurt, die in Osdorp-Oost ligt, wordt in het fundament beschouwd als onderdeel van het aangrenzende Osdorp-Midden.

2 De Staat van de Buurt

2.1 Leefsituatie omhoog in minst gewaardeerde woonmilieus

De Leefsituatie-index (SLI) geeft het algemene welzijnsniveau van de Amsterdammers weer. De index is opgebouwd uit gegevens over wonen, gezondheid, bezit van consumptiegoederen, vrijetijdsactiviteiten, mobiliteit, sociale participatie, sportactiviteit en vakantie. De gemiddelde score voor Amsterdam is 100. In de zeven stadsdelen waar het welzijnsniveau op of onder het stedelijk gemiddelde ligt, zijn verschillende aandachtswijken aangewezen. Daarnaast is een groot deel van De Baarsjes als aandachtsgedebied aangewezen. In dit stadsdeel heeft de leefsituatie-index de afgelopen twee jaar een sterke stijging laten zien, waardoor het stadsdeel sinds kort niet meer bij de stadsdelen met een relatief laag welzijnsniveau hoort. In Stadsdeel Zeeburg is de leefsituatie-index relatief hoog vanwege de aanwezigheid van twee nieuwbouwwijken (het Oostelijk Havengebied en IJburg). Deze buurten wijken in samenstelling sterk af van de in het stadsdeel gelegen aandachtswijk Indische Buurt West. Van de stadsdelen waarin zich aandachtswijken bevinden is in Zeeburg, De Baarsjes en Bos en Lommer het gemiddelde welzijnsniveau de afgelopen twee jaar verbeterd. In Slotervaart ging het gemiddelde welzijnsniveau achteruit en in Osdorp, Oost-Watergraafsmeer, Amsterdam-Noord, Zuidoost en Geuzenveld-Slotermeer is de situatie stabiel.

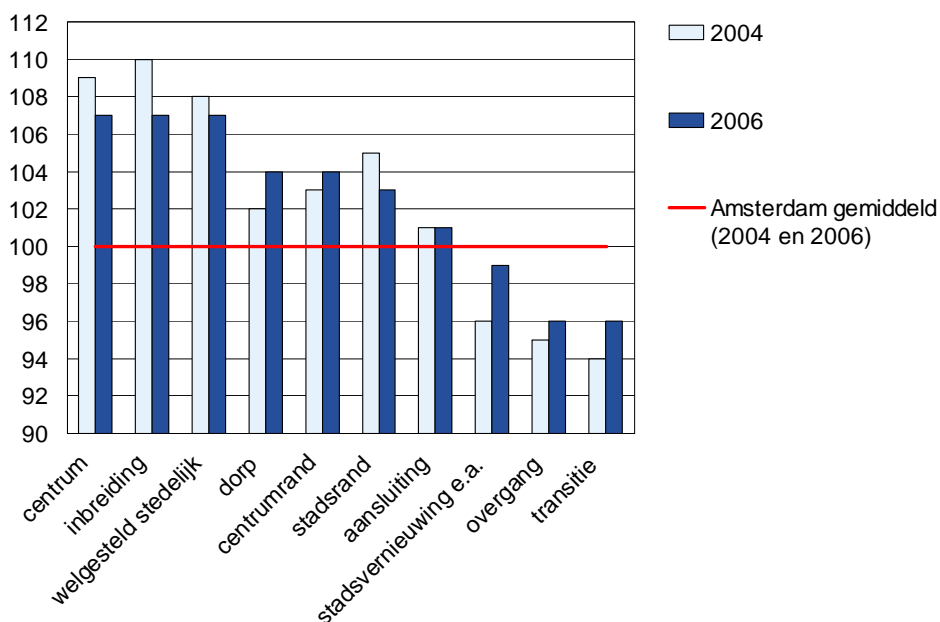
Leefsituatie-index naar stadsdeel, 2004 en 2006

De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

In de volgende figuur staat de SLI per woonmilieu weergegeven. In de aandachtswijken in Amsterdam komen het overgangsmilieu en transitie-milieu het meest voor. In deze woonmilieus is het welzijnsniveau van de bewoners de afgelopen twee jaar toegenomen. Het gemiddelde welzijnsniveau in beide woonmilieus is met een SLI van 96 echter nog steeds het laagste van de stad.

Leefsituatie-index naar woonmilieu, 2004 en 2006

Bron: Staat van de Stad Amsterdam, O+S

2.2 Bevolking, woningmarkt en woonmilieus: probleemcumulatie in aandachtsgebieden

In 2003 zijn alle buurten in Amsterdam onderverdeeld naar woonmilieu.¹ De aandachtsgebieden behoren voor het grootste deel tot het overgangsmilieu en transitie-milieu:

- Het typerende kenmerk voor het overgangsmilieu is een duale bevolkingsstructuur van autochtone ouderen en gezinnen van etnische minderheden. In een vrij gematigd tempo maakt de ene groep plaats voor de andere in de vaak kleine sociale huurwoningen. Het overgangsmilieu wordt aangetroffen in (delen van) de aandachtswijken in Amsterdam-Noord, Geuzenveld-Slotermeer, Bos en Lommer, Slotervaart, Osdorp en De Baarsjes.
- In de buurten die tot het transitie-milieu worden gerekend verloopt de omslag naar een bevolkingssamenstelling met vooral allochtone gezinnen sneller. In deze gebieden is sprake van een sterke mate van doorstroming: 29% van de bewoners van het transitie-milieu heeft een woonduur korter dan één jaar. Ook wordt in deze buurten sterke probleemcumulatie aangetroffen: een hoog aandeel sociale huurwoningen valt

¹ Dienst Wonen: Stedelijke dynamiek bij stagnerende woningmarkt, 2004.

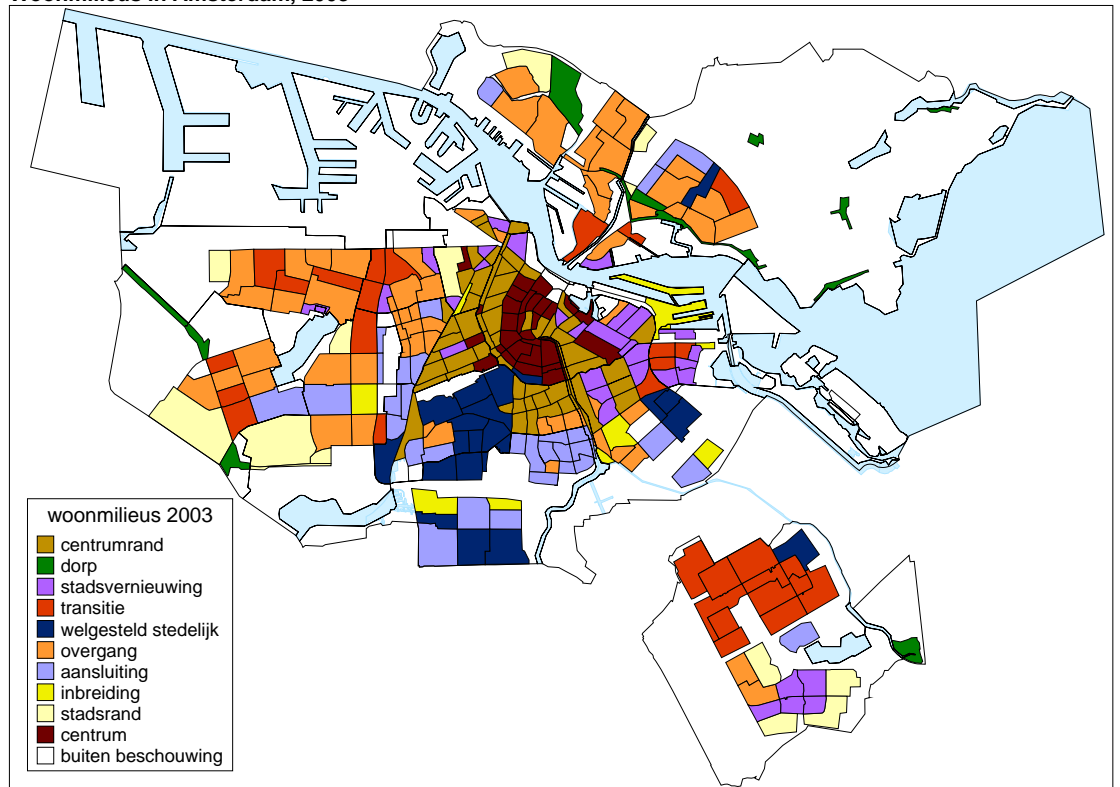
De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

samen met hoge werkloosheid, bijstandsafhankelijkheid en een hoog aandeel etnische minderheden.

Het Transitie-milieu wordt aangetroffen in (delen van) de aandachtswijken in Amsterdam-Noord, Geuzenveld-Slotermeer, Bos en Lommer, Slotervaart, Osdorp, Zeeburg en Zuidoost.

- Alleen in de aandachtswijk in Oost-Watergraafsmeer (Transvaalbuurt) wordt het transitie- of overgangsmilieu niet aangetroffen.

Woonmilieus in Amsterdam, 2003

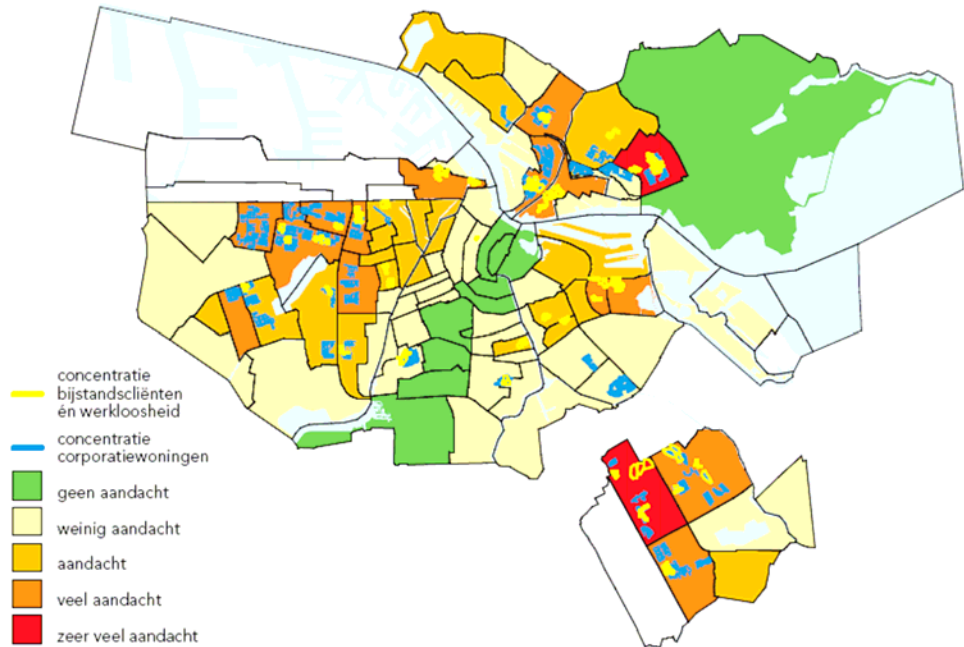

Bron: Dienst Wonen

De aandachtsgebieden in Amsterdam kennen een aantal probleemcumulatiegebieden, waar onder andere concentraties van corporatiewoningen samenvallen met concentraties van bijstandsgerechtigdheid en werkloosheid. Het gaat om Nieuwendam-Noord in Amsterdam-Noord, de Kolenkitbuurt in Bos en Lommer, Slotermeer-Zuidwest in Geuzenveld-Slotermeer en de E en G-buurt in Zuidoost.

De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

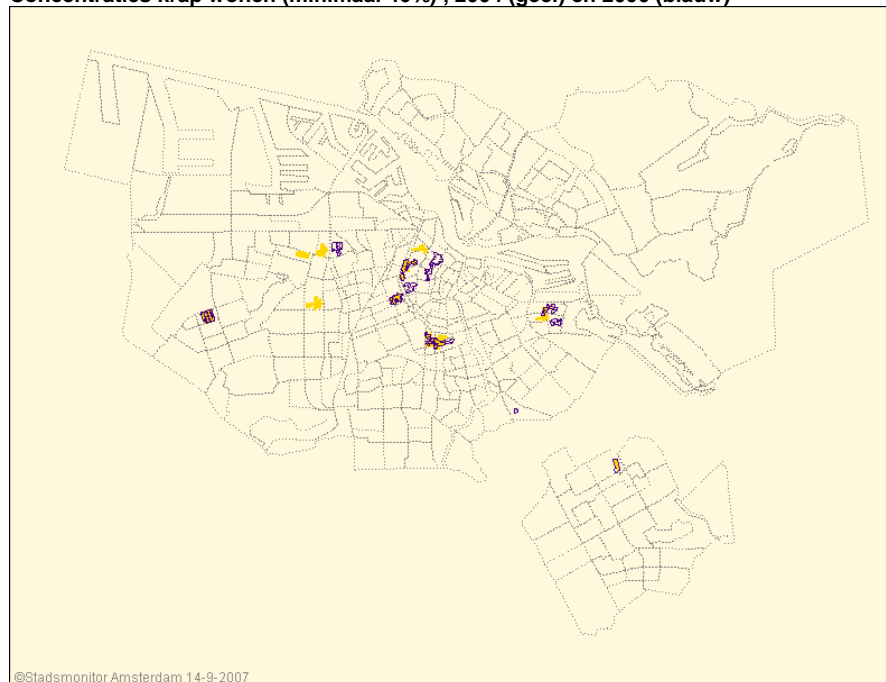
Amsterdamse probleemwijken op basis sociale problematiek naar buurtcombinatie en concentratie gebieden van sociale woningbouw (>98%), bijstandsccliënten (>16,5%) en werklozen (>18,6%), 2007

bron: Stadsmonitor Amsterdam

Huishoudens die krap wonen hebben niet meer kamers tot hun beschikking dan het aantal leden van het huishouden. Concentraties van krapwonenden worden vooral buiten de aandachtsgebieden aangetroffen in Amsterdam-Centrum, Oud-West en Oud-Zuid. Binnen de aandachtsgebieden wordt relatief veel krap gewoond in Osdorp Midden-Noord, de Indische Buurt in Zeeburg, de G-buurt-Noord in Zuidoost en de Bosleeuw in Bos en Lommer.

Concentraties krap wonen (minimaal 46%) , 2004 (geel) en 2006 (blauw)

©Stadsmonitor Amsterdam 14-9-2007

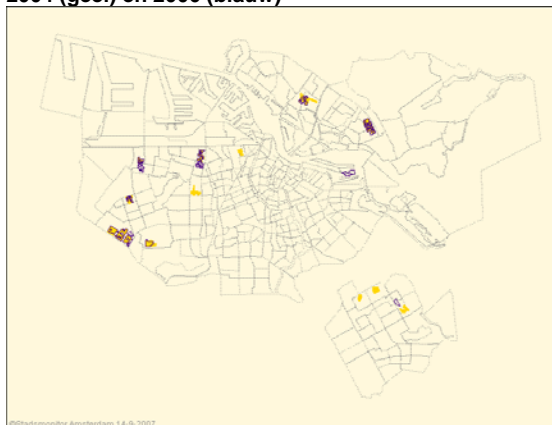
De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

In Amsterdam wonen relatief veel kinderen tot 11 jaar in de nieuwbouwwijken de Aker en het Oostelijk Havengebied. Daarnaast bevinden de concentraties van 0 tot 11 jarigen zich in de aandachtsgebieden. Het gaat om Markengouw en Banne Zuid in Amsterdam-Noord, de Kolenkitbuurt in Bos en Lommer, Buurt 7 in Geuzenveld-Slotermeer, Osdorp Midden-Noord en Bijlmermuseum-Zuid in Zuidoost.

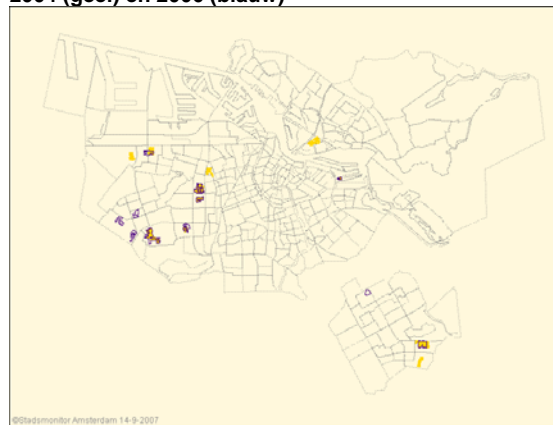
In een aantal buurten binnen de aandachtsgebieden hebben meer dan 86% van de 0 tot 5-jarigen een niet-westerse achtergrond. Het gaat om de Kolenkitbuurt, Markengouw, Buurt 5 en 9, Osdorp Midden-Noord en de E-buurt en Bijlmerpark Oost in Zuidoost.

De grootste concentraties van 12 tot 17-jarigen bevinden zich in Overtoomse Veld en Nieuw Sloten in Slotervaart. Daarnaast wonen er ook relatief veel jongeren van deze leeftijdscategorie in Buurt 9 in Geuzenveld-Slotermeer, het Zuidwestkwadrant Osdorp Noord en de D-buurt in Zuidoost.

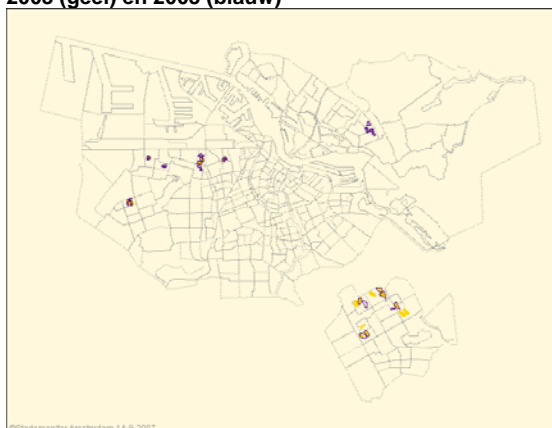
**0-11 jarigen (minimaal 24%)
2004 (geel) en 2006 (blauw)**

**12-17 jarigen (>13%)
2004 (geel) en 2006 (blauw)**

**0-5 jarigen van niet-westerse herkomst (>86%)
2003 (geel) en 2005 (blauw)**

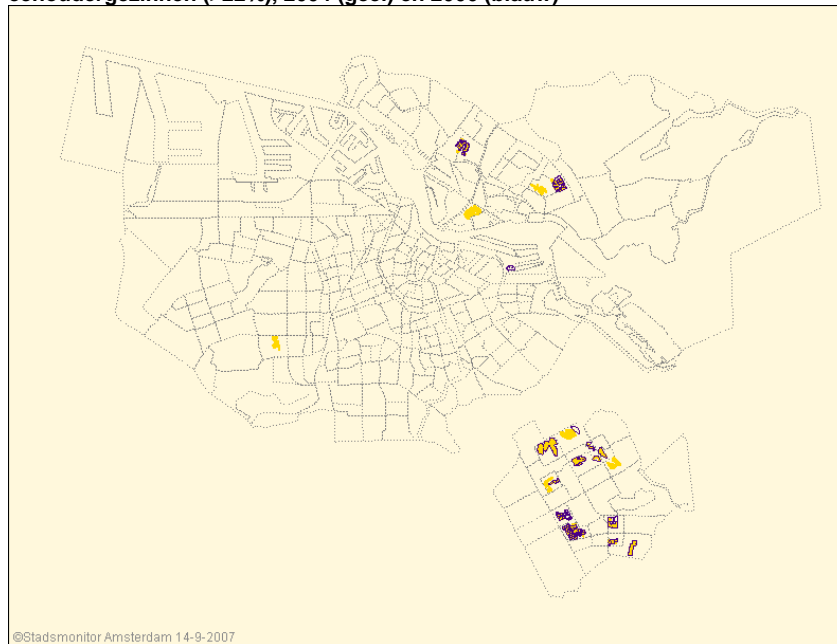

De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

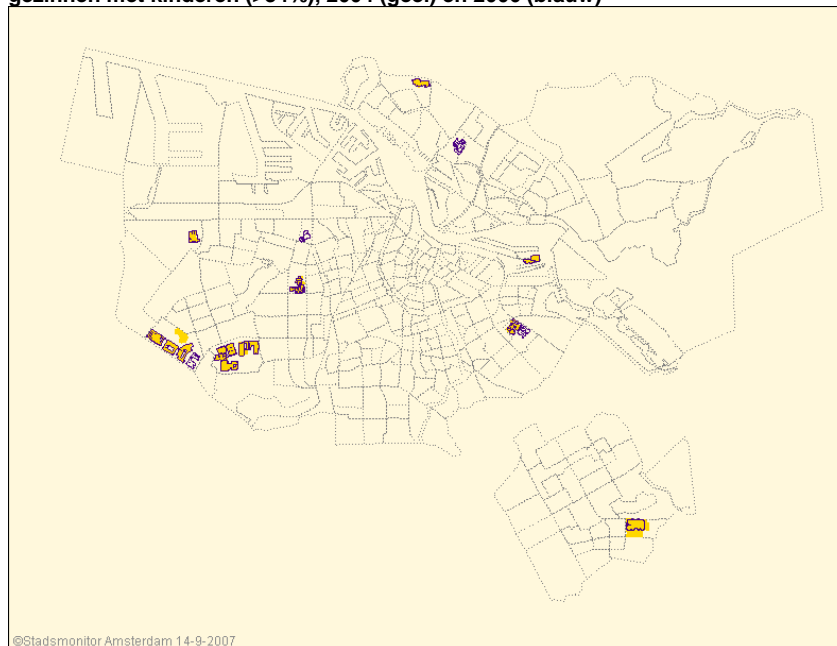
In Zuidoost wonen relatief veel eenoudergezinnen. Daarnaast bevinden zich ook enkele concentratiegebieden met eenoudergezinnen in Amsterdam-Noord (Banne Zuid, de Vogelbuurt en Markengouw Midden).

De grootste concentraties van gezinnen met kinderen bevinden zich buiten de aandachtsgebieden, namelijk in de Aker, Nieuw Sloten, de Middenmeer en Gein Noordoost. In vier aandachtsbuurten wonen relatief veel tweoudergezinnen: de Kolenkitbuurt, Overtoomse Veld Noord, Buurt 10 en Banne Zuid.

eenoudergezinnen (>22%), 2004 (geel) en 2006 (blauw)

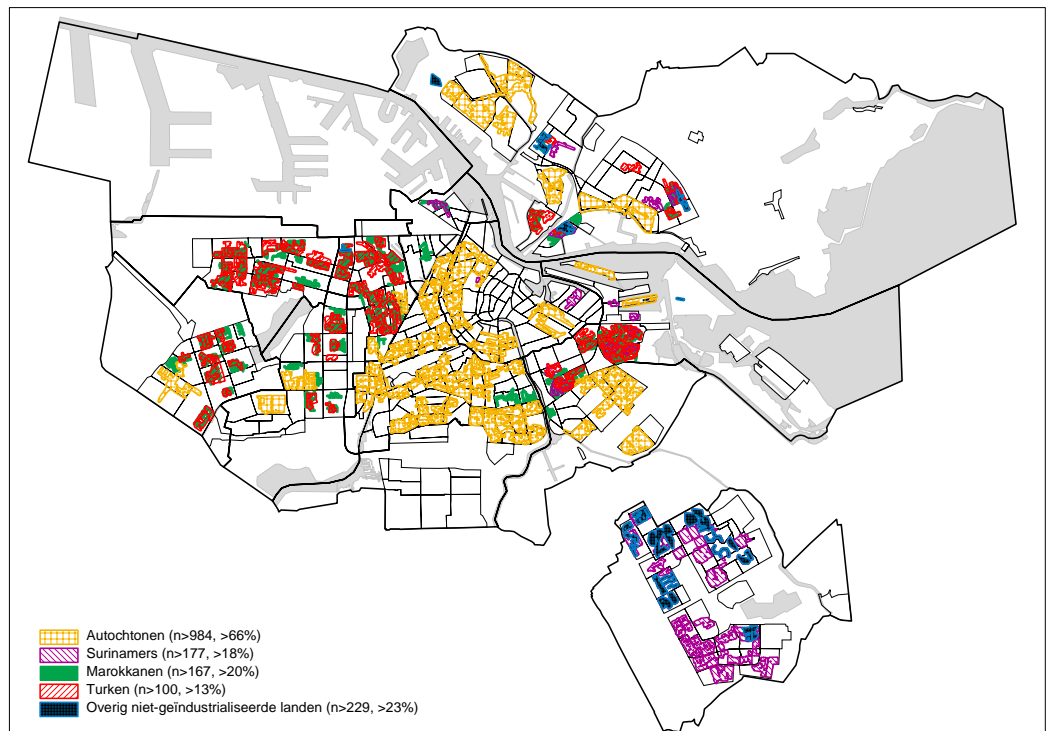
gezinnen met kinderen (>34%), 2004 (geel) en 2006 (blauw)

bron: Stadsmonitor Amsterdam

In de volgende kaart staan concentraties van de meest voorkomende herkomstgroepen in Amsterdam weergegeven. In alle aandachtsgebieden wonen relatief veel niet-westerse allochtonen. In het westen van de stad gaat het vooral om concentraties van Turken en Marokkanen. In het oosten van de stad wonen naast deze twee groepen ook relatief veel Surinamers. De bewoners van Zuidoost hebben hun oorsprong relatief vaak in Suriname en de overige niet-geïndustrialiseerde landen liggen. Bij deze laatste groep gaat het relatief vaak om Ghanezen, waarvan zich met name in Bijlmer Oost enkele concentraties bevinden. In Amsterdam-Noord komen concentraties voor van alle genoemde herkomstgroepen.

Concentratiegebieden van herkomstgroepen in Amsterdam, 2006

2.3 Gezondheid: inwoners overgangsmilieu minder vaak gezond

De gemiddelde levensverwachting in Amsterdam ligt ongeveer 1,5 jaar onder het landelijk gemiddelde. Afhankelijk van de bevolkingsamenstelling naar leeftijd varieert de levensverwachting per stadsdeel. In Osdorp is de gemiddelde levensverwachting het hoogst en in Westerpark het laagst.

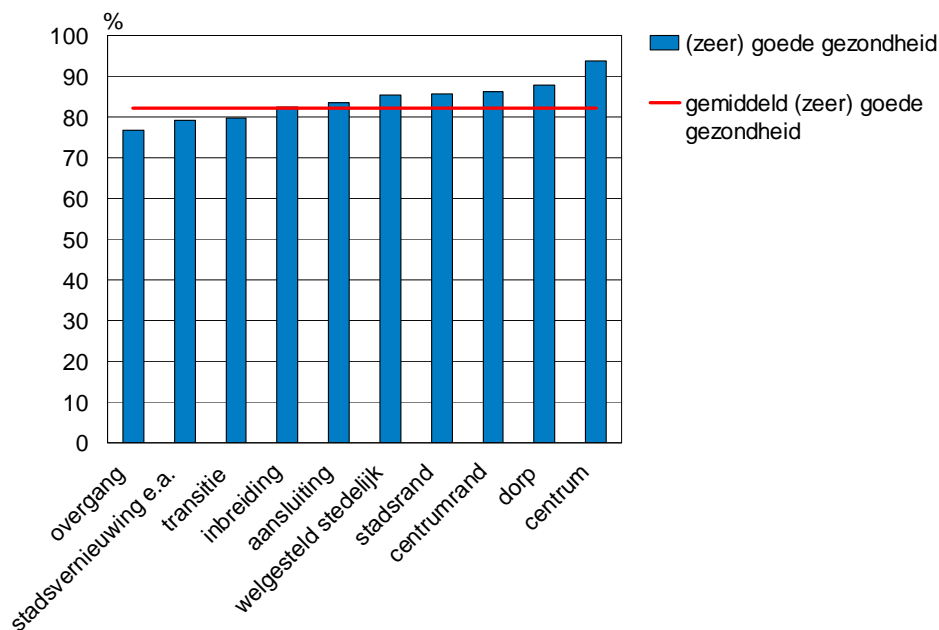
De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

Levensverwachting bij geboorte in jaren, 2000-2004

	mannen	vrouwen
Centrum	73,9	76,3
Westerpark	71,5	76,2
Oud-West	74,8	80,4
Zeeburg	74,5	78,4
Bos en Lommer	74,9	79,9
De Baarsjes	74,0	81,7
Amsterdam-Noord	75,0	80,0
Geuzenveld-Slotermeer	74,8	78,9
Osdorp	77,9	82,7
Slotervaart	76,0	80,9
Zuidoost	74,3	79,3
Oost-Watergraafsmeer	75,2	81,0
Oud-Zuid	76,4	82,1
ZuiderAmstel	76,6	82,2
Amsterdam	75,1	79,7
Nederland	76,4	81,3

Van de verschillende woonmilieus in Amsterdam ervaren de inwoners van de milieus overgang, stadsvernieuwing en transitie hun gezondheid minder vaak dan gemiddeld als (zeer) goed. In de aandachtsgebieden is vooral sprake van het overgangs- of transitie-milieu. De gerapporteerde gezondheid hangt vooral samen met leeftijd, opleidingsniveau en inkomen.

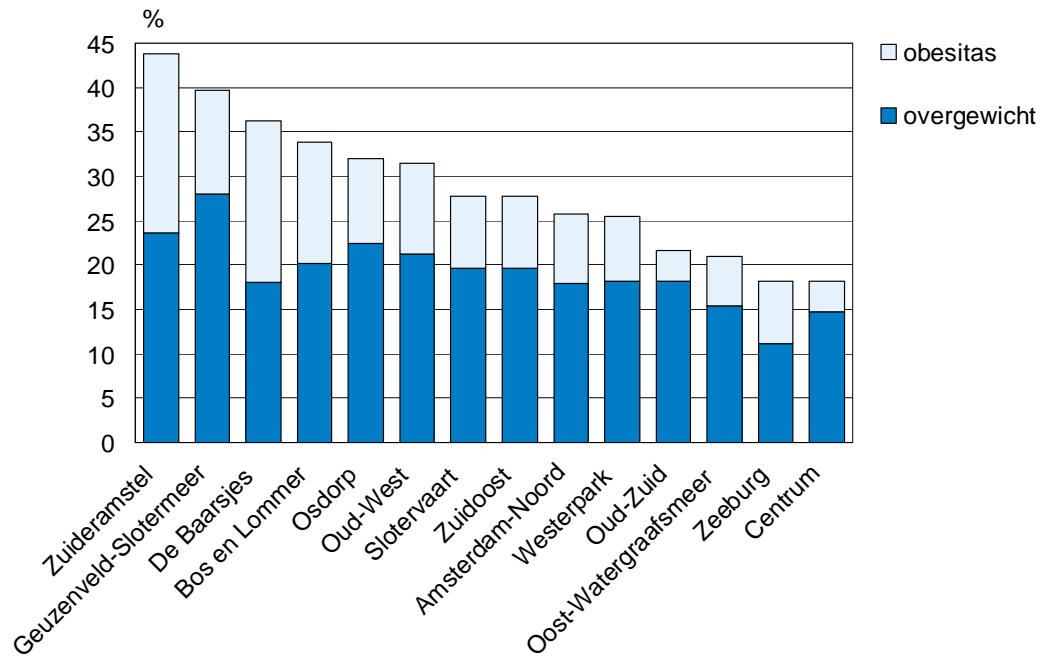
Goede gezondheid onder 18-plussers per woonmilieu in Amsterdam, 2006

Landelijke cijfers van TNO laten zien dat 14% van de jongens en 17% van de meisjes in de leeftijdsgroep 4 tot 15 jaar te dik is. De Jeugdgezondheidszorg van de GGD registreert in het kader van het Grotestedenbeleid het gewicht van kinderen tijdens de Periodieke Geneeskundige Onderzoeken op 5 en 10-jarige leeftijd, in de tweede klas van het

voortgezet onderwijs en bij het Kennismakingsonderzoek Speciaal Onderwijs. In 2006 zijn in totaal 14.820 kinderen onderzocht, waar bij 9% ondergewicht, 68% normaal gewicht, 16% overgewicht en bij 7% obesitas werd geconstateerd. Het aandeel 10-jarigen dat te zwaar is is in Zuideramstel, een stadsdeel zonder aandachtswijken, het hoogst. Maar ook in een aantal stadsdelen die voor het merendeel uit aandachtswijken bestaan, namelijk Geuzenveld-Slotermeer, De Baarsjes en Bos en Lommer komen overgewicht en obesitas relatief vaak voor. Verder valt op dat meisjes vaker overgewicht/obesitas hebben dan jongens en allochtone Amsterdammers vaker dan autochtonen.

Overgewicht en obesitas onder 10-jarigen naar stadsdeel, 2006

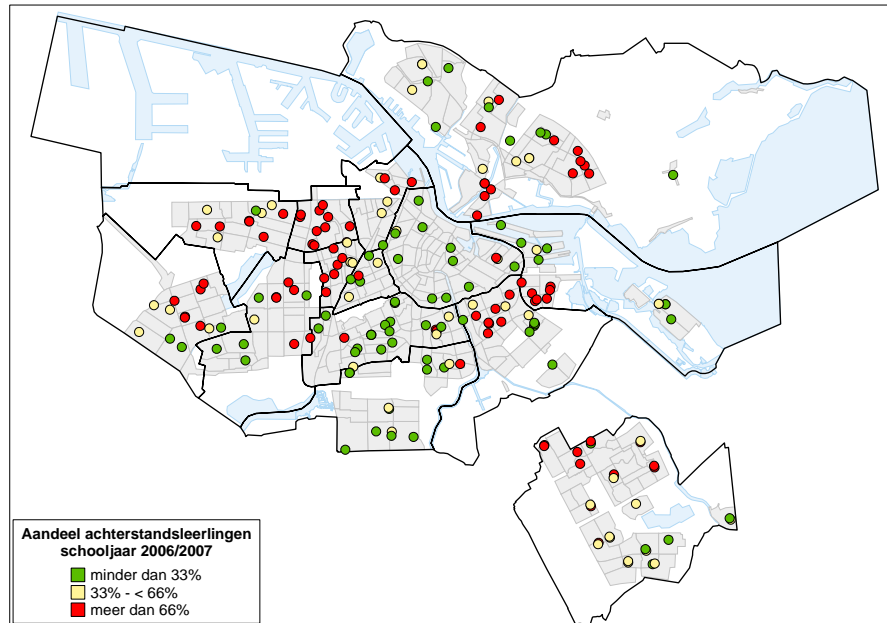

Bron: GGD Amsterdam

2.4 Onderwijs: veel voortijdige schoolverlaters in aandachtsgebieden

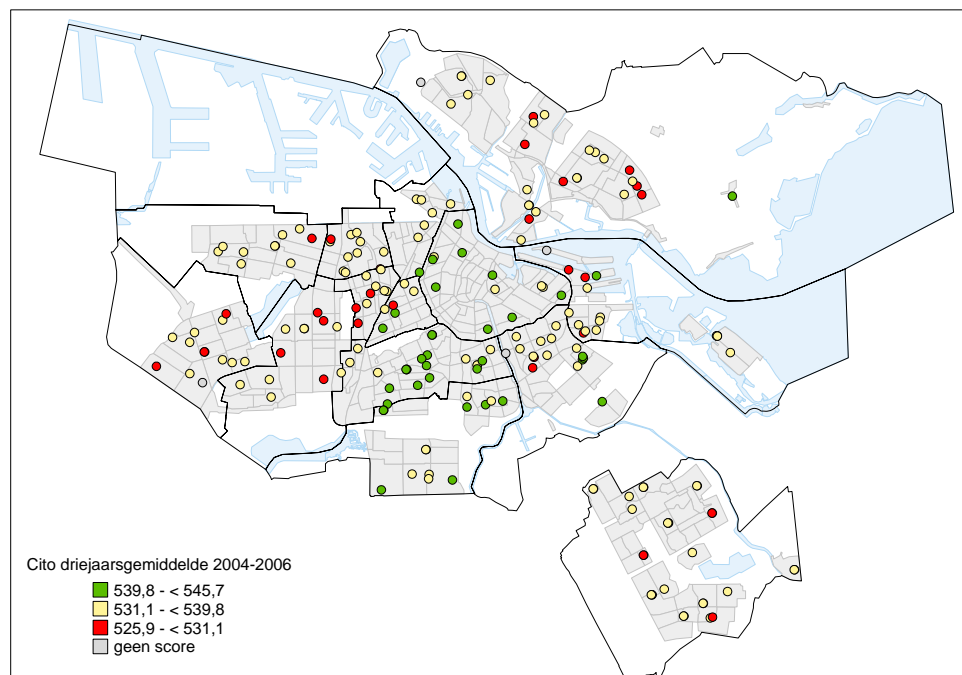
Ruim tweederde (67%) van de 76 basisscholen in Amsterdam waarvan minimaal 66% van de leerlingen een leerlinggewicht heeft, staat in één van de aandachtswijken.

Aandeel leerlingen met leerlinggewicht per school, schooljaar 2006/2007

De gemiddelde Citoscore in Amsterdam is 535,8. Van de leerlingen in groep acht deed in 2006 21% niet mee aan de Citotoets. Van de 29 scholen met een Citoscore onder de 531,1 liggen er 20 (69%) in de aandachtsgebieden.

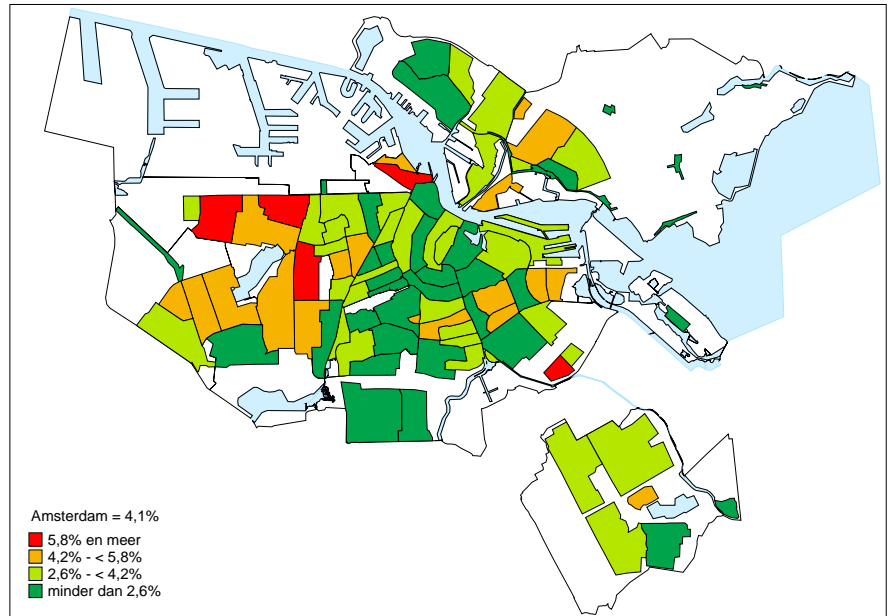
Citoscores per school in Amsterdam-Noord, driejaarsgemiddelde 2004-2006

De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

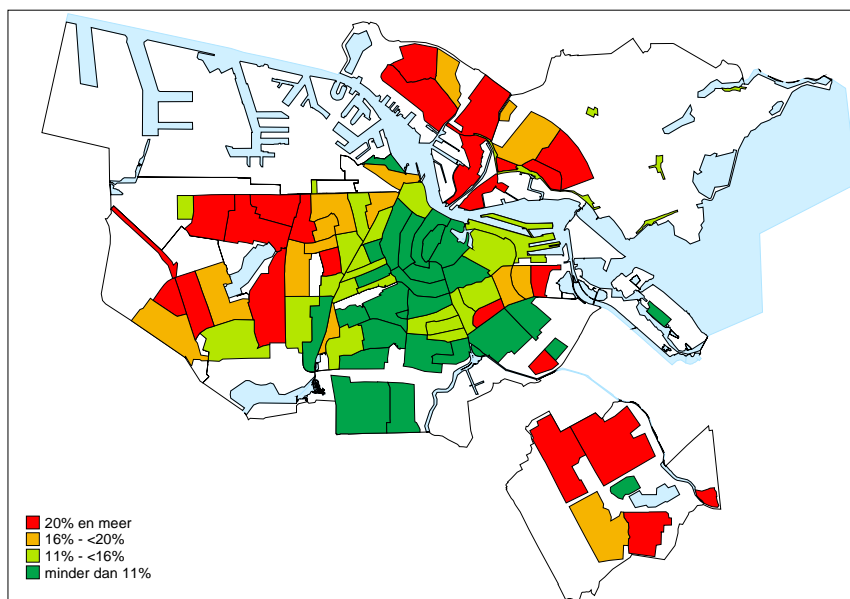
Het relatief verzuim onder leerplichtige leerlingen laat per aandachtswijk een verschillend beeld zien. In aandachtswijken als de Kolenkitbuurt, Bijlmer Oost en Nieuwendam-Noord blijven de leerlingen minder vaak ongeoorloofd van school weg dan gemiddeld in de stad. In de aandachtswijken in Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart, Osdorp, Oost-Watergraafsmeer en Zeeburg gebeurt dit juist (veel) meer dan gemiddeld.

Aandeel relatief verzuim in leerplichtpopulatie van stadsdeel waar de leerling woont, 2005/2006

In de aandachtswijken in Amsterdam ligt het aandeel voortijdig schoolverlaters over het algemeen (ver) boven het stedelijk gemiddelde van 16% van de jongeren tussen 17 en 22 jaar. Uitzondering is de Krommert in De Baarsjes.

Aandeel VSV'ers op de totale populatie bovenleerplichtigen in stadsdeel waar leerling woont, 31 juli 2006

bron: DMO/O+S

2.5 Economie: aandachtswijken hebben vooral woonfunctie

Gemiddeld zijn er in Amsterdam op elke 1.000 inwoners 570 banen. Veel van de aandachtsgebieden hebben echter hoofdzakelijk een woonfunctie en hier ligt dit aantal wat lager. Aandachtsbuurten met relatief veel werkgelegenheid in de omgeving zijn: Landlust in Bos en Lommer waar een bedrijventerrein is gevestigd en Slotervaart en De Banne die beide een ziekenhuis binnen hun grenzen hebben liggen.

2.6 Werkloosheid het hoogst in de Kolenkit

Begin 2007 is de werkloosheid in Amsterdam 7,3%. In de aandachtsgebieden is de werkloosheid fors hoger. De volgende tabel geeft de werkloosheid per buurtcombinatie weer. De werkloosheid is het hoogst in de Kolenkit (11,5%), gevolgd door Nieuwendam-Noord en IJplein/Vogelbuurt (beide 11,4%).

Aandeel Niet-werkende werklozen in de aandachtswijken naar buurtcombinatie, 1-1-2007

Stadsdeel	Buurtcombinatie	Werkloosheid	
Zuidoost			10,1
	Bijlmer-Oost	11,0	
Geuzenveld-Slotermeer			9,7
	Slotermeer-Zuidwest	10,7	
	Slotermeer-Noordoost	10,0	
	Geuzenveld	9,3	
Bos en Lommer			9,4
	Kolenkitbuurt	11,5	
	Landlust	9,5	
Amsterdam-Noord	Erasmuspark	6,8	
			8,7

De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

	IJplein/ Vogelbuurt	11,4	
	Nieuwendam-Noord	11,4	
	Volewijk	10,9	
	Banne Buiksloot	10,2	
De Baarsjes			7,8
	Van Galenbuurt	9,3	
	Hoofdweg e.o.	9,0	
	De Krommert	7,3	
Oost-Watergraafsmeer			7,3
	Transvaalbuurt	9,9	
Zeeburg			7,1
	Indische Buurt West	9,7	
Osdorp			6,9
	Osdorp-Midden	10,2	
Slotervaart			6,6
	Overtoomse Veld	9,5	
Amsterdam			7,3

2.7 Welvaart: hoog aandeel minimajongeren in aandachtswijken

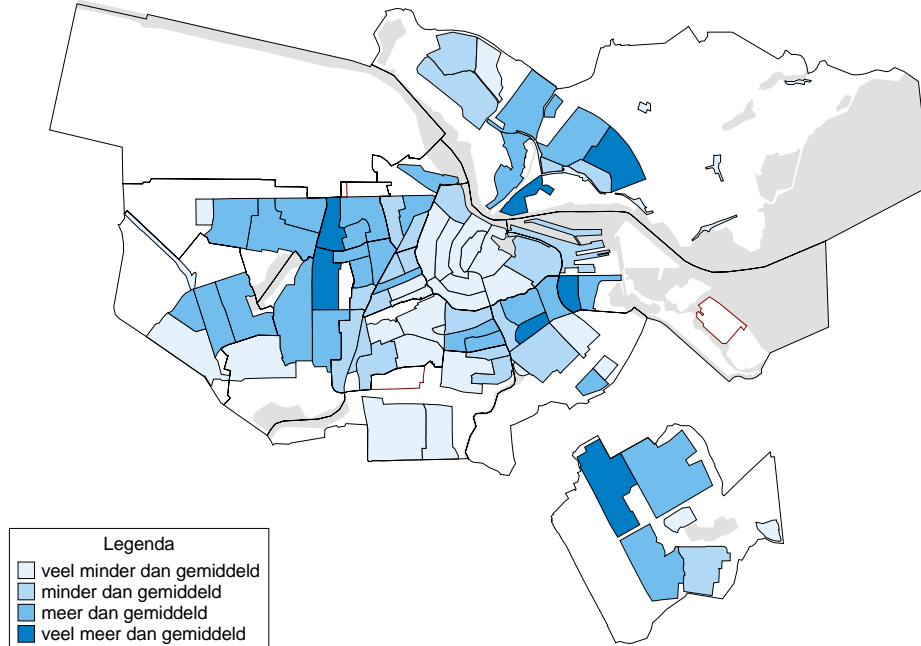
In 2004 wordt 17% van de Amsterdammers tot de minima gerekend. Met uitzondering van De Krommert, Erasmuspark en Osdorp Oost ligt het aandeel minima in de aandachtswijken ruim boven het stedelijk gemiddelde. In de Kolenkit is het aandeel minima het hoogst (32%).

Aandeel minima in de aandachtswijken per buurtcombinatie, 2004

Stadsdeel	Buurtcombinatie	%
Zuidoost	Bijlmer-Oost	25
Geuzenveld-Slotermeer	Slotermeer-Zuidwest	25
	Slotermeer-Noordoost	23
	Geuzenveld	25
Bos en Lommer	Kolenkitbuurt	32
	Landlust	21
	Erasmuspark	17
Amsterdam-Noord	IJplein/ Vogelbuurt	27
	Nieuwendam-Noord	26
	Volewijk	26
	Banne Buiksloot	24
De Baarsjes	Van Galenbuurt	24
	Hoofdweg e.o.	22
	De Krommert	16
Oost-Watergraafsmeer	Transvaalbuurt	25
Zeeburg	Indische Buurt West	25
Osdorp	Osdorp-Midden	25
Slotervaart	Overtoomse Veld	24
Amsterdam		17

Met uitzondering van Bijlmer Centrum (42%) worden alle buurten waar het aandeel minimajongeren in 2005 ver boven het stedelijk gemiddelde van 28% ligt tot de aandachtswijken gerekend. Het gaat om de Kolenkit (49%) in Bos en Lommer, Overtoomse Veld (48%) in Slotervaart, Nieuwendam-Noord (41%) en Volewijk (43%) in Amsterdam-Noord, de Indische Buurt West (42%) in Zeeburg en de Transvaalbuurt (44%) in Oost-Watergraafsmeer.

Aandeel jongeren tot 18 jaar dat opgroeit in minimahuishouden, 2005

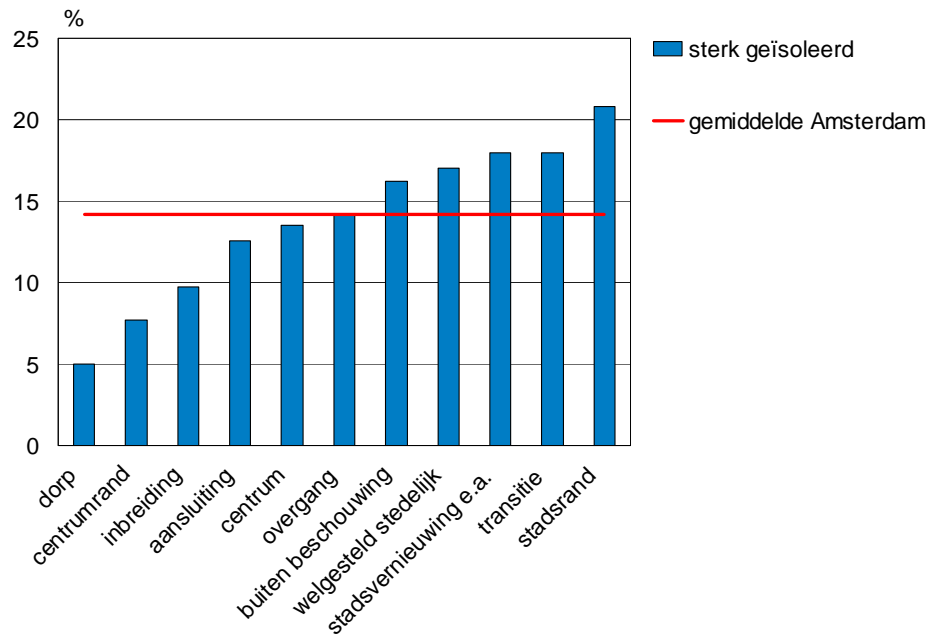
Bron: Armoedemonitor

2.8 Sociale cohesie in meeste aandachtswijken laag

Gemiddeld voelt 14% van de Amsterdammers zich sterk sociaal geïsoleerd. Van de woonmilieus die vaak voorkomen in de aandachtsgebieden heeft het overgangsmilieu een gemiddeld aandeel bewoners dat sterk sociaal geïsoleerd is (14%). In het transitie-milieu is dit aandeel hoger (18%). Sociaal isolement komt vooral voor bij ouderen, laag opgeleiden en personen met een laag inkomen.

Sterk sociaal isolement per woonmilieu, 2006

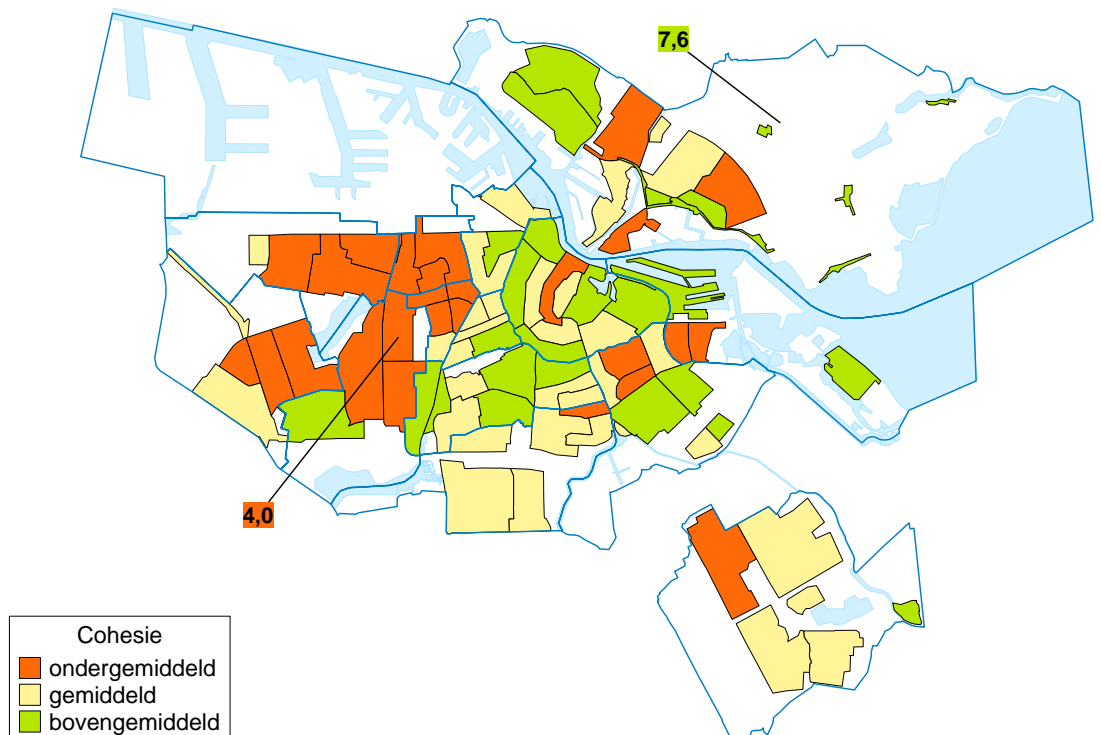
De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

Bron: Staat van de stad

Van de 26 buurtcombinaties in Amsterdam waar de sociale cohesie ondergemiddeld is, worden er 18 tot de aandachtswijken gerekend. Vooral in grote delen van Nieuw West is de sociale cohesie laag. In Overtoomse Veld in Slotervaart is de sociale cohesie het laagst van de stad. In Zuidoost valt op dat in Bijlmer Centrum de sociale cohesie lager is dan in de aandachtswijk Bijlmer Oost.

Sociale cohesie

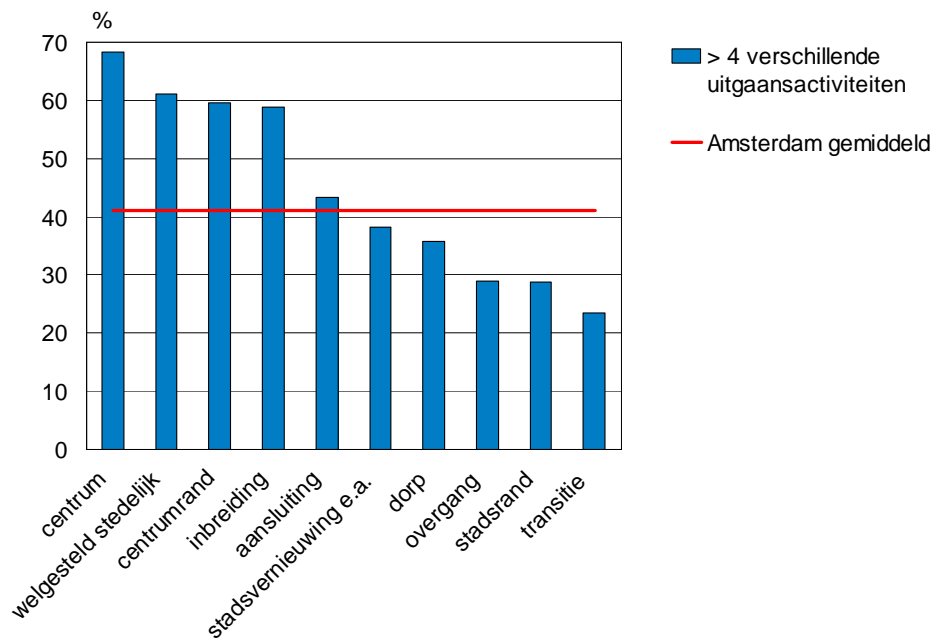

Bron: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid, O+S

2.9 Participatie in cultuur en sport ver onder gemiddelde

Inwoners van het transitie­milieu en overgangsmilieu, de twee woonmilieus die het meest worden aangetroffen in de aandachtswijken, gaan minder vaak naar verschillende culturele uitgaans­gele­gen­he­den dan gemiddeld in de stad (41%). In het transitie­milieu bezocht 24% van de bevolking minimaal vier verschillende gelegenheden, zoals de film, een museum of concert. In het overgangsmilieu geldt dit voor 29%.

Bezoek aan minimaal vier verschillende uitgaansactiviteiten naar woonmilieu, 2006

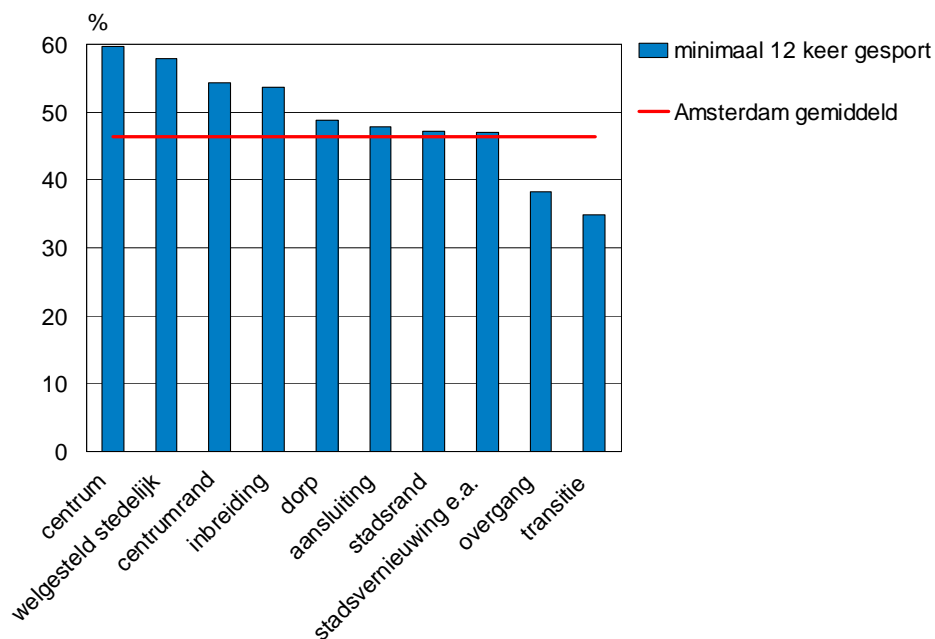

Bron: Staat van de stad

In de Staat van de Stad enquête geeft 46% van de Amsterdammers van 18 jaar en ouder aan het afgelopen jaar 12 keer of vaker te hebben gesport. Het overgangsmilieu en transitie­milieu zijn de enige twee woonmilieus in de stad waar dit aandeel lager is (respectievelijk 38% en 35%). Groepen Amsterdammers die minder vaak sporten zijn laagopgeleiden, ouderen, leden van eenoudergezinnen, personen met een laag inkomen en personen van Turkse of Marokkaanse herkomst.

Sporters naar woonmilieus in Amsterdam, 2006

De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

Bron: Staat van de stad

2.10 Participatie in politiek: opkomst laag in meeste aandachtswijken

In alle aandachtswijken is de opkomst voor de Tweede Kamerverkiezingen in 2006 lager dan het stedelijk gemiddelde van 74%. De opkomst is met 61% het laagst in de Kolenkit in Bos en Lommer, de Van Galenbuurt in De Baarsjes en Slotermeer-Noordoost in Geuzenveld-Slotermeer.

Met uitzondering van De Krommert was de opkomst bij de stadsdeelraadverkiezingen in alle aandachtswijken lager dan gemiddeld in Amsterdam (53%). In Volewijck en Buiksloterham was de opkomst met 41% het laagst.

Opkomstpercentage verkiezingen 2006 naar buurtcombinatie

Stadsdeel	Buurtcombinatie	Stadsdeelraad	Tweede Kamer
Zuidoost	Bijlmer-Oost	47	62
Geuzenveld-Slotermeer	Slotermeer-Zuidwest	46	70
	Slotermeer-Noordoost	45	61
	Geuzenveld	44	62
Bos en Lommer	Kolenkitbuurt	47	61
	Landlust	47	63
	Erasmuspark	51	64
Amsterdam-Noord	IJplein/ Vogelbuurt + Nieuwendammerham	45	64
	Nieuwendam-Noord	48	66
	Volewijck + Buiksloterham	41	62
De Baarsjes	Banne Buiksloot	47	66
	Van Galenbuurt	47	61
	Hoofdweg e.o.	49	70
Oost-Watergraafsmeer	De Krommert	54	71
	Transvaalbuurt	51	72

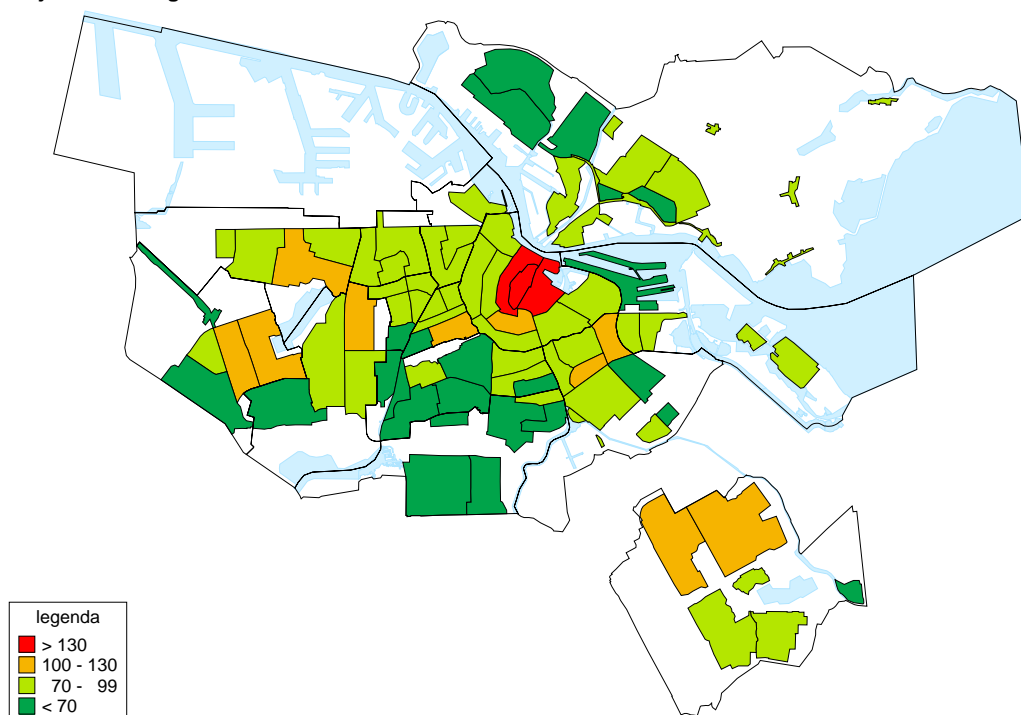
De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

Zeeburg	Indische Buurt West	50	67
Osdorp	Osdorp-Midden	44	64
Slotervaart	Overtoomse Veld	51	65
Amsterdam		53	74

2.11 Veiligheid in veel aandachtswijken gemiddeld

De Amsterdamse Veiligheidsindex drukt de veiligheid in een buurt uit in één getal. De gemiddelde veiligheid in Amsterdam in 2003 heeft de score 100 gekregen. Een score boven de 100 wil zeggen dat de criminaliteit in een buurt of periode boven het gemiddelde van 2003 ligt en andersom wijst een lagere score juist op een bovengemiddelde veiligheid. De Objectieve Veiligheidsindex laat zien dat in veel aandachtswijken de veiligheid in 2006 beter is dan het stedelijk gemiddelde van 2003. Dit geldt voor alle aandachtswijken in Amsterdam-Noord, De Baarsjes, Bos en Lommer en Zeeburg en een deel van de buurten in Geuzenveld-Slotermeer. Aandachtswijken die minder veilig zijn dan gemiddeld in 2003 zijn de Transvaalbuurt in Oost-Watergraafsmeer, Overtoomse Veld in Slotervaart, Slotermeer-Zuidwest in Geuzenveld-Slotermeer, Bijlmer Oost in Zuidoost en Osdorp Midden. Het minst veilige gebied van Amsterdam behoort niet tot de aandachtsgebieden. Dit is het gebied rond de wallen in stadsdeel Centrum.

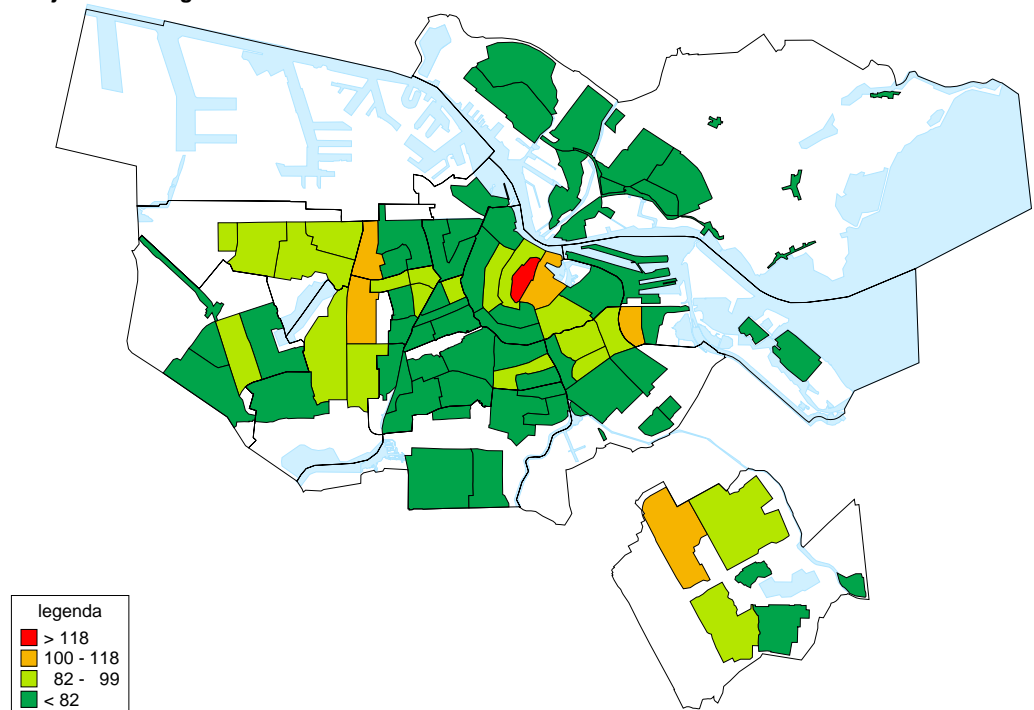
Objectieve Veiligheidsindex 2006

In twee aandachtswijken waar de objectieve veiligheid rond het gemiddelde ligt, voelen de inwoners zich toch minder veilig. Dit zijn de Kolenkitbuurt in Bos en Lommer en de Indische Buurt West in Zeeburg. Het omgekeerde komt ook voor. In Bijlmer Oost, Osdorp, de Transvaalbuurt en Slotermeer Zuidwest voelen de bewoners zich veiliger dan op grond van de Objectieve Veiligheidsindex verwacht zou kunnen worden. In Overtoomse Veld is zowel de objectieve als de subjectieve veiligheid onder gemiddeld.

De staat van de aandachtswijken: Amsterdam

Subjectieve Veiligheidsindex 2006

3 Stoplichtrapportage

3.1 Participatie naar stadsdeel

In de volgende tabel zijn globaal de verschillen tussen de stadsdelen op veertien participatie- en leefbaarheidsterreinen gegeven. Binnen de stad is sprake van een driedeling met betrekking tot participatie en leefbaarheid: aan de rand van de stad (Zuidoost, Amsterdam-Noord, Geuzenveld-Slotermeer, Bos en Lommer) wordt op veel terreinen negatief gescoord, in een groot deel van de 19^e eeuwse gordel gemiddeld, en in het centrum en Oud-Zuid en (in mindere mate) Oud-West zien we vooral positieve scores.

Rangorde van stadsdelen naar participatie, leefbaarheid en leefsituatie-index, 2006 (Cito 2007)

	onderwijs	werk	welvaart	sport	uitgaan	actief in vereniging	sociale integratie	politieke interesse	gezondheid	sociale cohesie	schoon en heel	rapportcijfer woonomgeving	inzet buurt of stad	leefsituatie-index
Oud-Zuid	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	107
Centrum	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Rood	Geel	Geel	106
Oud-West	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Rood	Geel	Geel	Geel	105
Zeeburg	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Rood	Rood	Geel	Geel	Geel	103
Westerpark	Geel	Geel	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	102
De Baarsjes	Rood	Geel	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Rood	Geel	Rood	102
Zuideramstel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Rood	100
Slotervaart	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	100
Bos en Lommer	Rood	Rood	Rood	Rood	Geel	Rood	Geel	Geel	Rood	Rood	Geel	Rood	Rood	99
Oost-Watergraafsmeer	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel	98
Osdorp	Rood	Geel	Geel	Rood	Rood	Geel	Geel	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	98
Zuidoost	Rood	Rood	Rood	Rood	Rood	Rood	Rood	Rood	Geel	Rood	Geel	Geel	Geel	96
Geuzenveld-Slotermeer	Rood	Rood	Rood	Geel	Rood	Geel	Rood	Geel	Rood	Geel	Geel	Rood	Geel	95
Amsterdam-Noord	Rood	Rood	Geel	Rood	Rood	Geel	Rood	Geel	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel	94

Bron: Staat van de Stad

Betekenis kleuren:

Groen: relatief veel participatie op dit terrein, score hoger dan gemiddeld voor Amsterdam

Geel: gemiddelde participatie op dit terrein, score rond het gemiddelde voor Amsterdam

Rood: relatief weinig participatie op dit terrein, score lager dan gemiddeld voor Amsterdam

3.2 Participatie naar woonmilieu

In de volgende tabel zijn de scores op verschillende participatie- en leefbaarheidsterreinen onderverdeeld naar woonmilieu. In het overgangsmilieu en transitie milieu, de twee woonmilieus die het meest worden aangetroffen in de aandachtswijken, ligt de participatie en leefbaarheid vaak onder het gemiddelde niveau.

Rangorde van stadsdelen naar participatie, leefbaarheid en leefsituatie-index, 2006

	werk	welvaart	sport	uitgaan	actief in vereniging	sociale integratie	politieke interesse	gezondheid	sociale cohesie	schoon en heel	rapportcijfer woonomgeving	inzet buurt of stad	leefsituatie-index
centrum	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Rood	Geel	Geel	107
welgesteld stedelijk	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	107
inbreiding	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Rood	107
dorp	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	104
centrumrand	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	104
stadsrand	Geel	Geel	Geel	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	103
aansluiting	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	101
stadsvernieuwing e.a.	Rood	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	99
overgang	Rood	Rood	Rood	Rood	Geel	Geel	Geel	Rood	Rood	Geel	Geel	Geel	96
transitie	Rood	Rood	Rood	Rood	Rood	Geel	Geel	Geel	Rood	Rood	Rood	Rood	96

Bron: Staat van de Stad

Betekenis kleuren:

Groen: relatief veel participatie op dit terrein, score hoger dan gemiddeld voor Amsterdam

Geel: gemiddelde participatie op dit terrein, score rond het gemiddelde voor Amsterdam

Rood: relatief weinig participatie op dit terrein, score lager dan gemiddeld voor Amsterdam

ⁱ Bron: O+S: *Probleemwijken in Amsterdam*, 2007. Indicatoren: Gemiddeld netto huishoudinkomen, aandeel werkenden, aandeel laagopgeleiden, aandeel woningen < 4 kamers, <1970 en sociale huur, signalering van bekladding en vernieling, overlast burens, overlast andere groepen mensen, veiligheidsgevoel, waardering woning en buurt, verhuisgeneigdheid, geluidsoverlast, overlast verkeer en vervuiling, verkeersveiligheid.

ⁱⁱ Bron: O+S: *Probleemwijken in Amsterdam*, 2007. Indicatoren: Aandeel en mutatie van het aantal jongeren, opkomst bij verkiezingen, aandeel (langdurige) minima, aandeel eenoudergezinnen, jeugdwerkloosheid, aandeel niet-westerse allochtonen, gemiddelde Citoscore en sociale cohesie.

ⁱⁱⁱ Bron: O+S: *Probleemcumulatiegebieden, Amsterdam. 2006*. Indicatoren: Het aandeel minimahuishoudens met een minimuminkomen (<65 jaar), de objectieve Veiligheidsindex, de leefsituatie-index, aandeel allochtonen per buurt, clusters op postcodeniveau met minimaal 98% corporatiewoningen met een minimum van 500 woningen.